

10. Januar 1685

Fr. Om umaadelig Kiørsel og adskillig anden Uskikkelighed paa Gaderne i Khavn.

Cancell. p. 183.

Nøiere bestemt ved Fr. 22 Oct. 1701. VII Cap. 2 og 3 §, Pl. 20 Sept. 1751, 28 Jan. 1780, 13 og 14 Sept. 1815 samt 9 Febr. 1816.

1.)

Ingen, som kører med ledige eller ladte Arbeids-Vogne, maa køre umaneerlig fast paa Gaderne, at syge Folk derover foruroliges, saa og Folk og Qvæg derved Skade tilføies; ei heller maae de af Modtvillighed køre fra en Side til en anden af Gaderne, for at hindre andre at køre forbi; Ingen Arbeidsvogn maa køre paa en andens vogn og den Skade tilføie. Hvo herimod forseer sig, skal, foruden at betale. Skaden, erlægge hver Gang 1 Rdlr, 1/2 til Politimesteren og 1/2 til Børnehuset; kan de ei betale, da sættes de paa Vand og Brød i 2 Dage og Nætter i Raadhuus-Kielderen. (See Pl. 28 Jan. 1780).

2.)

Naar nogen, i hvo de være vil (særdeles Arbeids- eller Vognmænds-Vogne eller Sluffer), vil holde for en Dør, enten de have Læs eller ei, skal Kusken holde (særdeles i de snævre Gader eller Stræder) det nærmeste ved Husene, han kan, paa det de, som vil forbi, i Kiørsel eller Gang derudover ei skal hindres; Og saafremt Kudsken ikke rygger eller holder ved Siden, eller ikke ganske til Side kører, men sig modtvillig med Stilleholden eller onde Ord anstiller, da skal han give til Straf til Politimesteren og Børnehuset 1 Rdlr, til lige Deling; kan han ei samme betale, straffes han, som i 1 § er meldet. Iligemaade skal Brændeveden, naar den føres til nogens Huse, strax indbæres af Gaden, at Farten eller Gangen ikke derved hindres, og ikke mere paa eengang afkastes, end hvis strax kan indbæres, under samme Veeds Confiscation.

3.)

Ved Kirkerne skal og Kudskene, i hvo de tiene, holde saa nær tilsammen og i god Orden, at Farten og Gangen for alle og enhver ei hindres; Og fornemmeligen skal de derforuden saaledes holde, at ikke Gangen for Kirkegaards-Porter og Laager for de Ud- og Indgaaende forhindres. Hvo herimod gjør, skal give til Straf 1 Rdlr, Politimesteren og Børnehuset til lige Dele (cfr. Pl. 20 Sept. 1751. 6 §)

4.)

Ingen, i hvo han og er, maa lade sin Caross, Calesk, Arbeids-Vogn eller Sluffe staae paa Gaden, Nat eller Dag, naar Hestene ere fraspændte, men skal føre dem i sit Huus, eller hvor de Pleie at staae; ei heller maae Remmesnidere, Smede og Hiulmænd eller nogen Haandværksmand Carosser, Vogne eller Hiul, som de forfærdige, paa Gaderne af deres Huse udskyde, men i deres Huse eller Gaarde derpaa arbeide, under 4 Rdls Straf, Politimesteren og Børnehuset til lige Deling.

5.)

Amagere og andre Bønder maa ei holde paa Gaderne og spænde deres Heste fra Vognene, for dem at fore enten af Vognene eller paa Gaderne, men skal holde deres Heste og Vogne enten inde i Gaardene eller paa de dertil anordnede Torve, under 1 Rdlrs Straf, Politimesteren og Børnehuset til lige Deling; dog skal ingen være formeent paa Torvet at forblive, saa længe de have Læs paa og indtil de have udsolgt; men naar de have afsolgt og ere ledige, da at forføie sig af Torvet, om Sommeren i det seneste Kl. 2 og om Vinteren Kl. 3, eller og indkiøre med deres Vogne i en eller anden Gaard; Befindes nogen herimod at handle eller efter forskrevne Tid med ledig Vogn at holde, skal de uden Betaling kiøre et Læs Skarn af Torvet eller af Pladsen, hvor de holde med deres Vogne.

6.)

Ingen Amager-Bonde eller Arbeids-Vogn maa med Læs eller Møg nogen Tid paa Hen- eller Hiem-Reisen kiøre over Høibroe, men over Holmens Broe; hvormed Vagterne skal have Indseende og med god Maneer advare dem, at de vende tilbage og kiøre den forordnede Vei, paa det ingen af Uvidenhed sig skal kunne undskyldte og derover komme i Fortred.

7.)

Ingen maa herefter lægge paa Gaderne nogen Slags Tømmer, Steen eller andre Materialier for sin Dør, hvorved den almindelige Kiørsel kan hindres; medmindre Gaden er saa viid, at sligt ikke kan hindre 3 Vogne magelig at kiøre i Gaden; men hvo ikke saadan Leilighed haver eller Gaardsrum hos sig selv, og ikke heller kan faae Tilladelse i nogen Mands Gaard, den skal derpaa søge særdeles Bevilling at lade det hugge paa en Plads, som ham anvises, og derfor efter Minde betale (cfr. Pl. 5 Jul. 1794). Naar nogen vil nedbryde gamle Huse, og nødes til at forvare sin Plads og Materialier med Plankværk, da maa det ikke længere sættes ud til Gaden, end i det længste 2 Alen fra hans nederste Grundvold-Steen, under 10 Rdlrs Straf, 1/2 til Politimesteren, og 1/2 til Børnehuset.

8.)

Paa det ingen Ulykke skal skee paa Folk og Qvæg, som gaae igiennem de Gader, hvor Huus eller Tag repareres, hvorover ofte Bræder, Steen, Kalk og deslige nedfalder paa Gaden, hvor Veien falder, da skal alle Haandværks-Folk hermed have flittig Indseende og varlig omgaaes, med hvis de handtere, saafremt de ikke vil svare til al den deraf foraarsagede Skade. Og paa det baade Gaaende og Kiørende herom kan være vidende og holde sig. til den anden Side af Gaden, skal. Haandværksfolkene udstikke af Loftshullet eller Taget en Stang og derudi hænge en Steen eller, andet i en Snor saa langt ud over Gaden og saa nederligt, at en gaaende Mand kan række der op til, ved hvilket Tegn enhver kan vide at see sig desbedre for og for Ulykke tage vare, under 1 Rdlrs Straf, som Muurmesteren skal betale. Politimesteren, og Børnehuset til lige Deling. (Nøiere bestemt ved Pol. Pl. 19 Jun. 1790.

9.)

De udstaaende Render, som gaae lige ud fra Husene langt ud over Gaderne, skal strax indtages og Eiermændene skal lade dem gaae lige ned med Husene, og gjøre dem saa stakkede, at Regnvandet kan falde i Rendestenene, og ikke ud paa Gaden til at incommodere baade gaaende og agende Folk samt Varer, som ofte deraf fordærvs.

10.)

Slagterne og alle, som noget lade slagte maae ei udkaste nogen Indvold eller deslige raat Kiød ud paa Gaden, hvoraf ond Lugt kan foraarsages, under 2 Rdlrs Straf, Politimesteren og Børnehuset til lige Deling (See Pl. 11 Dec. 1776 og 8 Maj. 1788 B. cfr. Anordn. 7 Maj. 1777. 15 og 32 §). Og som Amager-Bønder og andre efter forrige udgangne Frr. ikke maae falholde ædendes Varer i Høibroe-Stræde, hvor al Farten gaaer igiennem til Slottet, saa maa ei heller sammesteds i Kieldere falholdes saltet Mad af Kiød, Flesk og Fisk, same andre ringe Varer, som Gryn, Svovelstikker og deslige, men de, som Kielderne eie, skal bruge dem til Pakhuse. Og skal den, som vil. leie Kieldere eller kjøbe Huse i Høibroe-Stræde, angive i Politie-Commissionen, hvad Handtering han vil bruge, og da fornemme endelig Resolution, hvad der maa falholdes.
